

בולי „מנוף ישראל“ (VI)

Israel Landscapes Stamps (VI)

ה ש י ר ו ת ה ב ו ל א י

ירושלים, תל אביב-יפו, חיפה, טבריה, נתניה
באר שבע, נ.ת. לוד, אשקלון, רחובות, נהריה

PHILATELIC SERVICES

TEL AVIV - YAFO • ISRAEL

165/166

20.12.73

ברכת רם — "**האגם הגבוה**" — נמצאת בגולן הצפוני, לא הרחק מן הכפר הדרוזי מס'עדה. האגם דמוי־הביצה משתרע על שטח, שאורכו 900 מ', רוחבו כ־400 מ' ועומקו מגיע לכדי 9 מ'. מראה בלתי רגיל הוא משטח מים זוהרים בסביבה זו, בגובה של 1000 מטרים מעל פני המים, המוסיף צבע ויופי לנוף מלא־התפארת אן הצחיח במקצת. למרות העובדה, שחלק אחד של שולי המכתש הוא מאבן גיר ולא מבזלת וודקנית, מאמינים רוב הבקיאים בנושא, שבירכת המים הזו אינה אלא פיו של הר געש כבוי.

מימיה של ברכת רם קרירים ומתוקים — אכן, תכולת המלח נמוכה ביותר — וגובה פני המים משתנה במטר אחד, בערך, בין קיץ לחורף. נראה, שהאגם המופלא והשקט הזה, בעל תכולה של שני מיליון מטרים מעוקבים, שלעולם אינו עובר על גדותיו, נמצא על אפיק המים שבין הר חרמון לבין הבניאס. מעינות המפכים מן הגבעות בתחתית הר חרמון מזינים, כנראה, את המקורות התת־מימיים של ברכת רם ואלה מצידם מזרימים כמויות מים למכביר אל הבניאס דרך שברים, שהתהוו בתחתית האגם. הבריכה הזאת נזכרת פעמים רבות בכתבים עתיקים. כך מסופר בתלמוד למשל, שמימי חמת גדר, הלא הם חמי טבריה, ומימי האגם הקרוי ברכת רם הם שרידים מן המבול!

מוביל המים של ג'אזר פחה החולש על הנוף סביב קיבוץ לוחמי הגיטאות, נבנה במחצית השניה של המאה ה־17 ע"י אחד פחה, מושלה של נפת צידון, והיה ללא ספק המפעל ההנדסי החשוב ביותר שבוצע באיזור זה במשך 400 שנות השלטון הטורקי בארץ ישראל.

אחמד שזכה לכינוי הקצב (ג'אזר) בשל אופיו האכזרי וחסר המעצורים, היה אישיות חזקה ובעל כושר מינהלי מצוין הוא העלה את עיר הנמל עכו לבירתו וקבע אותה כביתו. אולם עכו היתה דלה במעיינות מים טבעיים, לכן בכדי להתגבר על המגרעת הזאת, הוא הקים את אמת המים שהזרימה מים חיים ממעינות כברי הנמצאים במרחק של 13 ק"מ צפונה לעיר.

עד לפני זמן קצר היו שהאמינו שהמדובר במוביל מים מקורי, אך מחקרים הוכיחו שהערוצים המטווחים המובילים את המים מכברי, לאורך 5 ק"מ לפחות, מקורם עוד בתקופת השלטון הרומי.

מוביל המים, כפי שהשתמר עד היום, ראשיתו במעין תעלה בגובה פני האדמה, בהמשכו הוא נשען על עמודים בכדי לשמור על השיפוע המתון הדרוש להזרמת המים ליעדם. אחדים מהעמודים, כמו אלו הסמוכים לכפר הערבי מזרע, מתנשאים עד לגובה של 10 מטרים. אחרי מזרע הקרקע מתרוממת שוב והעמודים נמוכים יותר, אולם בגלל שקיעת הקרקע ליד קיבוץ לוחמי הגיטאות נשען המוביל על עמודים גבוהים בכניסה לעכו.

אמת המים שנהרסה כמעט כליל בעת התקפת נפוליאון על עכו בשנת 1899, שוקמה בשנת 1805 ונשמרה מאז הודות לשיפוצים ותיקונים שנעשו בה במרוצת הזמן, שמשה כספק המים העיקרי של עכו למי שתיה עד שפוצצה במלחמת השחרור משיקולי בטחון.

למרות שכיום אמת המים אינה בשימוש, משמשים עדיין עמודיה וקשתותיה הססגוניים מצבת זיכרון מרהיבה לאחת מתוכניות הפיתוח המועטות שיוזם המשטר הטורקי בארץ ישראל.

ס. מ.

the stream to its destination, is supported on pillars, some up to 10 metres high, like those bordering the Arab village of Mazra'a. Soon after passing Mazra'a the land rises and the pillars become shorter, then near Kibbutz Lohamei Hagetaot the soil level dips and the channel again rests on towering columns before entering Akko.

Jazzar Pasha's aqueduct, largely destroyed in 1799 when Napoleon attacked the city of Akko, was restored in 1805 and later kept in good order by continual repairs and renovations. It supplied most of Akko's drinking water until blown up for security reasons during the War of Independence in 1948.

No longer in use, its picturesque columns and arches remain as a spectacular memorial to one of the few developments initiated by the Turkish regime in Eretz Israel.

Sylvia Mann

הבולים צוירו ע"י רולי - נ. רוטשילד אח.ו. ליפמן. חל אביב
הצילומים: ר. ברודי חל אביב. ו. בראון ירושלים

THE STAMPS WERE DESIGNED BY: "ROLI" — G. ROTHSCHILD & Z. LIPPMANN, TEL AVIV
PHOTOS: R. BRODY, TEL AVIV; W. BRAUN, JERUSALEM

Brekhat Ram — the "High Pool" — lies in the northern Golan, near the Druze village of Mas'ada. Oval in shape, it measures about 900 by 600 metres, and dips sharply to a depth of over 9 metres. Strange it is to see this expanse of shining water set 1,000 metres above sea level, adding colour and beauty to the majestic but somewhat barren landscape, and despite the fact that one section of the crater rim is of chalk, not volcanic basalt, most authorities believe that the water basin is the mouth of an extinct volcano.

The waters of Brekhat Ram are cool and sweet, with a very low salt content, and the surface level varies only by around a metre summer and winter. Never overflowing, always tranquil, this mysterious lake with a capacity of two million cubic metres seems to be on the water-course between Mount Hermon and Banias. Springs gushing from the Hermon foothills apparently feed the underwater sources of Brekhat Ram, which through faults in the lake bed in turn feed the copious streams of Banias.

Mentioned over and over again in ancient writings, one of the stories of Brekhat Ram is a Talmudic legend which claims that the waters of Hamat Gader, the hot springs of Tiberias, and the lake of Brekhat Ram are remnants of the biblical Flood!

Jazzar Pasha's aqueduct dominates the landscape near Kibbutz Lohame Hagetaot. Built in the late seventeenth century by Ahmed Pasha, governor of the district of Sidon, it was perhaps the most remarkable engineering project carried out in this area during the 400-year-long period of Turkish rule over the Holy Land.

Ahmed, nicknamed Jazzar or the Butcher because of his cruel, ruthless character, was a strong personality and an excellent administrator, who made the seaport town of Akko his capital and his home. Akko had few natural springs, so to remedy this deficiency, he erected this aqueduct, which brought in fresh water from the copious springs of Kabri, 13 kilometres to the north. Until recently, the aqueduct was believed to be the original one, but investigations have proved that the plaster-lined conduits leading the water out from Kabri and for at least 5 kilometres beyond date back to Roman times.

As seen today, the aqueduct begins as a canal at ground level then, in order to preserve the gentle incline needed to convey